

„Örökösök” versenyfutása

Elképesztő, hogy 227 négyszögletes, s rajta egy néhány ezer forintot érő semmi kis vályogház mennyire kapzsivá tesz embereket, akik minden eszközzel rátoposnak a humánusra, megcsúfolják az emberséget. Ez történik két év óta Szege-den, a Petőfitelep 1-es utca 14. szám a'tt, a 92 esztendő-s özv. Katona Istvánné környezetében. Telkére, házára — amey főútvonal mellett kitűnő fekvésű a tápi kapunál, a körtőltestől néhány lépésre — hiénanódra lesnek, s alig várják, hogy az idős asszony lehunyja a szemét.

A kezdet

A történet azzal kezdődött, hogy Sári Lászlóné született Terhes Regina petőfitelepi, most budapesti lakos 1964 novemberében szerződést kötött özv. Katonáné el-tartására, s beköltözött a házba is. Eleinte kielégítően viselte gondját az idős asszonynak, később azonban rázárta a lakást, nem engedte ki a levegőre, s enni sem úgy adott neki, mint azelőtt. 1966. március 18-án pedig egyszerűen eladta Katonáné ingatlanostól Laczi Antal petőfitelepi lakosnak, aki előzőleg túladott a telepen levő házán, a nyereség reményében. Sáriné felkötözött Budapestre főbérleti lakásába, helyére pedig bekölt a házba az új „eltartó” és családjá. Lacziéktól 21 ezer forintot kért Sáriné, de csak 12 ezret kapott.

Azok nem csináltak új el-tartási szerződést már csak azért sem, mert Laczi Antal — nyilvántartott alkoholista — összeveszett a feleségével az eladott házukért kapott pénzen. Egy percig sem tudott ugyanis megenni alkoholos itál nélkül. Külön-külön feleségét ezért a nyílt utcán megverte, s garázdaság szabálysértése miatt 30 napi elzárásra bírságotlák.

„Önzetlen” beugrás

A vesztés fél özv. Katonáné volt, mert a veszekedők között nélkülözni kényszerült. Ekkor lépett közbe a II. kerületi tanács, amely gondnokságot alá helyezte és kérlette: költözzön be a szociális otthonba, ahol gondját viselik. Erről viszont a néni lebeszélte az újabb „eltartó”-jelöltet, akik sorra jelentkeztek a kerületi tanácsnál. Az elcsúszó vasárnap a lakásán zaklatták vagy tizen egymás után. Mindegyik ma-

gának remélte a 227 értékes négyszögletes. S amíg mások hiába kilencséltek, addig a szemfüles Márkus Mihály petőfitelepi borbély kisiparos — akinél Tápén, a Zág-ráb utcában gyönyörű család háza van — közelbe-lett: a börtönbe „költöz” Laczi Antaltól „átvette” özv. Katonáné. Közjegyzői segéd-llel csináltatott el-tartási szerződést, holott az eredeti, a Sáriné által kötöttét még máig sem bontották fel. A borbély kisiparost övta a II. kerületi tanács ettől a tola-kodó lépéstől, mégis meg-tette. Miért?

Márkusnak nemcsak azért volt sürgős „önzetlen” beug-rása, hogy majd mint szerencsés harmadik nevesen és nyerjen, hanem, mert fel-mondták neki jelenlegi üz-lethelyiségét a petőfitelepi 1-es utcában. Lelki szemei előtt már látta Katonáné telkén felemelkedni az új üzletet, amely a városba tartókat és a kifelé igye-voket valósággal behúzza majd az üzletbe. Mindebből özv. Katonáné nem látott semmit, mert évek óta szür-kehályog vette el a szemé-világát. Nem láthatta tehát, hogy kis vagyonszáma mint vetik rá magukat a kapzsi-k, noha esetleg csak a ház és a telek felé kaparinthatnak meg. A másik félre ugyan-ig igényt tart özv. Katonáné nevelt lánya, Mignon János-né budapesti lakos, aki apja után mostanában jelentette be igényét a „vagyonra”. Ezenkívül szépreveszt törő-dött az idős asszonnyal.

Katonáné tehát nem lát-hatta, hogy az ezreszek mi-ként cseréltek gazdát a háta mögött még a közeli napok-ban is. Laczi Antalné ugyan-is — megválva férjétől — gondolt egyet, s ahogy meg-vették Katonánét telkestől, úgy adta vissza 12 ezer fo-rintért Sári Lászlóné testvé-rének, ifj. Terhes András Sze-ged, Petőfitelep, Irinyi utca 18. szám alatti lakos-nak. Ifj. Terhesné a II. ke-rületi tanács kérdésére azt válaszolta, hogy a családjuk-ban majd ők elegyengetik az örökösödést. Hetezer forin-tól már mindenesetre kifizettek Laczinénak, a többi-t

pedig akkor adják át, ha Laczi Antal kiköltözik özv. Katonánétól. Laczi kezébe pénzt adni — mondta a fe-lésége — meggondolatlan-ság, éppen a saját érdekében. Kiköltözni nem tud, nincs hova, pénze sincs és nem is dolgozik, pedig még fiatal-cmber. S mindehhez tegyük hozzá: az összes közvetlen érdekelt egymással verse-nyezve ideig a reggelit, ebé-det, vacsorát Katonánénak, hizelegtek neki, hogy meg-kedveltségük magukat.

Tanulságok

Pillanattnyilag a vélt „örö-kösök” nagy versenyfutása megtorpant: állnak és vár-ják a törvényes fejleményt. A II. kerületi tanács ugyan-is özv. Katonánét beutaltatta a klinikára operációra, hogy látását visszaadják neki. Utá-na pedig szanatóriumba kü-l-dik pihenni. S ezek után jön majd a II. kerületi tanács következő lépése: törli sze-mét-száját az „eltartók”-nak. Katonánét elhelyeztet-i a szociális otthonban, a veszt-esek pedig fursanak ver-senyt „befektetett” pénzük-ért, amit spekulációjukkal nem tudtak kamatoztatni.

S tanulságul még annyit: mindez a kavalkád nem tör-ténhetett volna meg, ha a tanácsoknak több közük len-ne az el-tartási szerződések-hez, mint amennyi jelenleg van. A tanácsok hatásköre ebben a vonatkozásban csak annyi, hogy a már megkötött el-tartási szerződést tu-domásul veszik. A két fél közötti viszonyt ellenőrzik, adott esetben pedig békél-tetnek, avagy büntető fel-je-lentést tesznek, ha az eltar-tottat súlyos sérelem éri. Ennél nyilvánvalóan több hatáskör szükséges a taná-csoknak: alapos tanulmá-nyozása annak, hogy ki al-kalmas el-tartónak, sőt a szerződés rögzítésébe is le-gyen beleszólasuk. Akkor ilyen visszaélések, fehéborító esetek nem fordulhatnak majd elő.

Lódi Ferenc

A magyar vízgép-gyártás

Hétfőn Budapesten a Technika Házában megkezdődött a II. vízgép-konferen-cia, amelyet a magyar víz-gép-gyártás százéves jubí-leuma alkalmából a Gépipari

Tudományos Egyesület, a Ganz-MÁVAG, a Díógyőri Gépgyár és a Komplex Kül-kereskedelmi Vállalat ren-dez.

A tanácskozáson 17 ország mintegy 130 ismert szakem-bere is részt vesz. A megnyitót Varga József egye-temi tanár mondotta, majd Forgó Sándor, a Ganz-MÁ-VAG műszaki igazgatója tar-tott előadást a magyar víz-gép-gyártás elmúlt száz évé-ről.

A beszámoló után megkezdődött a szakmai vita. (MTI)

Fővárosi művészek az újszegedi szövőgyárban

— *Nő a veszély!* című mű-sorunkkal már másfél éve járjuk az ország legkülön-bözőbb gyarait, üzemait, s általában megfigyeltük, a közönség zömmel a kabaré közepére beiktatott baleset-elhárítási vetélkedőrt jön be az egészet meghallgatni — szerénykedett néhány perccel az előadás előtt Szu-hay Balázs. Szerénykedett, mert a közel két és fél óras humoros egyveleg önmagá-ban véve is nagyon jó: szinte végigkacagta az újszegedi szövőgyár kultúrter-mét műszakváltás idején zsú-folásig megtöltő „házi” kö-zönség.

A SZOT munkavédelmi propaganda osztálya immár hetedik esztendője szervezi a tegnapihoz hasonló siker-rel műsorait. Keretében ne-ves humoristák, komikusok mesélik, éneklük és játsszák el; miért jó a balesetbizo-

Vallani és vállalni

Útóhang a nemzetközi költőtalálkozóhoz

Már véget ért a vendég-költők országjárása is; a ba-latonfüredi irodalmi est, a tihanyi, badacsonyi kirándu-lás. A vendégek már készül-nek a hazatérésre, hogy sa-ját pátriájukban folytassák „életük költeményét”.
Úgy érzem, jogunk van bízni benne, hogy fellelke-sülten, heves alkotókedvvel térnek vissza frásztalukhoz vendégek, vendéglátók egy-aránt. A hallottak, látottak alapján legalábbis azt álla-píthatjuk meg: hasznos, si-keres, a magyar líra hagyományaikhoz méltó vállalkozás volt „a költészet napjainak” megrendezése.

1

A barátság sok kifejező-dését fel sem lehetne sorol-ni. Nemcsak azokra gondolok itt, akik — mint költők, mű-fordítók, vagy irodalomdip-lomaták már addig is ismer-ték egymást, s most szinte a már kialakult levélbeli eszmecsereket folytatták szü-netekben, ebédekben, fogadá-sokon, költői esteken. Hanem az újonnan szövődött barát-ságokra is, a tolmáccsal, vagy anélkül kialakult meglehan-gú beszélgetésekre.

Mint a nemzetközi költői almanach beköszöntője el-mondja, az Arion névre azért esett a választás mert, a mitológiai hős hitt az ének erejében, s hitet tett a köl-tészet értelmé és ereje mel-lelt. Az elnöki asztal fölött ott magasodott ez a vonalak-ká költött ősi monda, s va-lóban azt jelképezte, amit a vendéglátók, rendezők mon-dani akartak általa, s amit a vendégek jelenléte, hozzá-szólásai ugyancsak alátá-masztottak:

„Hiszünk a költészet ere-jében. Nem egyedül való és mitikus hatalmában, csak emberi erejében, de amely-ről azt hisszük, az ember legjobb és legnagyobb erői közül való. Hiszünk abban, hogy a költészetnek még ed-dig fel sem fedezett, s főként meg nem valósított lehetősé-gei állnak az emberiség ren-delkezésére a mi korunkban, ahol az atomnak, az űrraké-tának, az elektromos gépek-nek és a föld minden eszkö-zének az embert kell szolgál-nia egy olyan világ kereté-ben, amelyet végül az ember rendez be önmagának”.

2

Hinni a vers elhivatottsá-gában csak akkor lehet igaz-zán, ha a kortársaktól erre szívbeli biztatást is kap a költő. Illyés Gyula bevezet-ője olyan kérdéseket bon-colatott, amelyek kimondva kimondatlanul mindig is ott kísértének a modern poézis körül.

Azt, hogy a költészet a megosztottság, kirekesztett-ség állapotában van, Illyés az emberiségnek a mi száza-dunkra jellemző megosztásá-sa

nak tulajdonítja. A modern technika mindenféle „ször-nyei” szülük szerinte a kor-talokat, az elkülönülést. Ilyenek például az autó, a televízió. A ma emberei kö-zös élményeiket is szétlara-bolták, s a színházat is „né-hány arasznyi vásznon né-zik ágyban ülve, de ott is magányosan, mert ez még ott, még szerelmesüktől is elkülöníti őket. Alarik hordái nem úzták úgy szét a közös-ségek tagjait, mint Watt és Edison lángelméjének an-gyalhadai”.

Hogyan lehetne hát eze-ket a súlyos gondokat mind-két fél elégedésére megoldá-ni? „Azzal, hogy végére já-runk mindkettő panaszának, szigorúan és igényesen. Szi-gorúan a veszély tudatá-ban: igényesen a célhoz mérten. A cél ugyanis nem-csak az emberiség megmen-tése, az emberiség údve. Ne-künk kevés a pokol lángjait — az atom és a hidrogén bombát a kapuk mögé pa-rancsolni. Nekünk az ígért földjének a kapuival is van célunk; hogy azok viszont sarkig táruljanak minden ha-landó előtt.”

3

Nyilván senki sem várha-tott a vitától valamiféle vi-

lágmegváltást. Korszakalkotó megállapítások nem hangzo-tak el. Jelentősége éppen a tudott dolgok értékes össze-gzésében, az egyetértés bizo-nyítékainak feltárásában, a saját költői utak mellett az „emberarcú költészet” egy-igaz útjának közös feltérké-pezésében nyilvánult meg. Az összetartozás demonstrációja volt a több napos eszmecsere; azt fejezte ki minden nyelven, hogy a nemzeti „sziget-költészetek” elválás-zó tengerszorosai alatt egy nagy, összekapcsoló anya-kontinens húzódik meg, a világirodalomé. És ez az At-lantisz emelkedőben van, sok helyütt már száraz láb-bal lehet átkelni az egykori tengerszorosokon.

Nehéz tömöríteni a főgon-dolatokat. Első köztük a köl-tészet felelős volta. Korunk-ban a nagy ígéretek és ve-szélyek időszakában érezni kell ennek a felelősségnek a növekvő súlyát. A kimondás képessége kötelez, még a ki-mondhatatlan megvívására is. A tehetség egyszersmind adósság, kinek-kinek felelős-sen kell élni, alkotni; a dal-lal, mint költői tettel, tet-teket kiváltani a többi em-berből, olyan tetteket, ame-lyek a humanizmust és a harmóniát szolgálják.

Simai Mihály

A költők fogadása a Fészek-klubban

Ilku Pál művelődésügyi helyettese, Kőpeczi Béla, az MSZMP Központi Bizottsága kulturális osztályának veze-tője.
A vendégek sorában Euró-pa valamennyi országának hazánkban tartózkodó költő-je tiszteletére. Megjelent a küldöttségével együtt megje-lent — a Magyar Írók Szö-vetségének tisztikarával az élen — irodalmi életünk sok kiválósága, ismert személyi-művelődésügyi miniszter első

helyettese, Kőpeczi Béla, az MSZMP Központi Bizottsága kulturális osztályának veze-tője.

A vendégek sorában Euró-pa valamennyi országának hazánkban tartózkodó költő-je tiszteletére. Megjelent a küldöttségével együtt megje-lent — a Magyar Írók Szö-vetségének tisztikarával az élen — irodalmi életünk sok kiválósága, ismert személyi-művelődésügyi miniszter első

KÉPERNYŐ

Az irodalmi műsorok össze-állítói előtt vitatott kérdés, hogy a rendelkezésükre álló rövid idő alatt teljességre törekedjenek-e, vagy csak egy sajátos szempont szerint válogassák ki az író életmű-véből az alkotásokat. Az első esetben többnyire az a ve-szély fenyeget, hogy az ösz-szeállítás sokat markol és keveset fog; az utóbbiban, hogy egysíkúvá válik. Véle-ményünk szerint Borhy An-na a Derűs est Heltai Jenő műveiből című műsor szer-kesztője sikerrel kerülte ki ezeket a buktatókat. Felvil-lantotta Heltai írói egyéni-ségének szinte valamennyi színét, de a derű hullám-hosszán tette.

Csak egyszer tévedt le er-ről a hullámhosszról, de mentségére legyen mondvá, ekkor nem Heltai, hanem a kortársai beszéltek. Tegyük hozzá: szürkén és unalma-san.

Szerencsére az utána kö-vetkező részlet a Néma le-ventéből feledtetni tudta ezt a kiskislást.

A népes szereplőgárdából leginkább Sinkovits Imre és Gobbi Hilda, az énekesek közül Gátsiky János tet-szett. Horváth Ádám rende-ző a szellemes keretjétekkel ellátte puskaporát, a késő-bbiekre alig maradt néhány öflete.

Petri Ferenc

Olvasáselemzés

Szentirmai László tanulmánya

Olvasáselemzés és néhány sokkal többet mondó, báb-rabb következtetéseket vár-na az olvasó. Nagyon izgal-mas például annak a prob-lémának a boncolgatása, hogy az olvasott könyvek-ről honnan szereztek tudomást az egyetemisták, ugyanakkor az olvasónapló vezetéséről feladott kérdések hiányos megválaszolásainál a szerző okot keresve megá-lapítja: a hallgatók nem is-merik az olvasónapló fogal-mát! (Miért nem mondták meg nekik?)

Egy szóval: Szentirmai László tudományos alapos-sággal valóban érdekes, iz-galmas problémákat jelez, kár, hogy a vázlatzerű fel-dolgozás az ügyesen megte-remtett lehetőségeket lakat alá teszi, nem tudja ki-bontani egy szélesebb kö-rű érdeklődés számára.

A József Attila Tudu-mánycytem kiadásában napokban megjelent füzet adattára viszont bizonyára hasznos segítőtárs lesz a tudományos kutatásban — ta-lán mindenképp magának a szerzőnek.

Nikolényi István

AZ EM ÉPÍTŐIPARI ANYAGELLÁTÓ ÉS KÉSZLETEZŐ VÁLLALAT

Budapest X. Jászberényi u. 38-72

állami és tanácsai építőipari vállalatok, építőipari ktsz-ek, állami gazdaságok és mezőgazdasági tsz-ek részé-re

építőanyag elfekvő készletből országos börzenapot rendez

október 27-én 10—14 óráig

az EM Csongrád megyei Állami Építőipari Vállalat irodaház 1. sz. előadótermében Szeged, Bocskai u. 10-12 sz. alatt.

Értékesítésre kerül: országos szinten az állami épít-ő és építőanyagipar elfekvő készletei az építőiparban fog-lalkoztatott szakmák viszonyla-tában.